

Redogörelse för verksamhetsåret 2022 - Revisionsgrupp 2

Bilaga till revisionsberättelse för 2022

Innehåll i denna bilaga är:

- Resultat av min och sakkunniga biträdens granskning av kommunens bokslut och årsredovisning 2022
- Redogörelse för genomförda granskningar under revisionsåret 2022
- Resultat av min och sakkunniga biträdens granskning av nämndernas måluppfyllelser
- Bedömning av indikatorer
- Resultat av min och sakkunniga biträdens granskning av investeringsredovisningen
- Referat från nämndernas och KS besvarande av slutsatser och rekommendationer i 2021 års granskningar.
- Beskrivning av revisorernas ställning
- Beskrivning av revisorernas uppdrag och grunder för anmärkningar
- Bemanning
- Budget och ekonomiskt utfall för mandatperioden 2019-2022
- Revisorernas dokumenthantering
- Revisorernas förvaltning
- Revisorernas kommunikation med invånare och media

Till redogörelsen hör även de kompletta granskningsrapporter och missivbrev som tidigare skickats till KF, KS och berörda nämnder.

Granskning av kommunens bokslut och årsredovisning 2022

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen vilket kräver att såväl kommunstyrelsens och nämndernas målformuleringar och måluppfyllelse granskas som den ekonomiska och finansiella rapporteringen.

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Definition av god ekonomisk hushållning i kommuner är att kommunen ska förvalta sin ekonomi på ett sådant sätt att en betryggande säkerhet och en långsiktig ekonomisk hållbarhet uppnås och utforma sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och uppnå en hög effektivitet. (SOU 2021:75). Minimikrav för att hög effektivitet ska anses ha uppnåtts torde vara att KS och nämndernas verksamhetsmål har uppnåtts i alla väsentliga avseenden.

Räkenskaperna och bokslutet

Revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om räkenskaperna är rättvisande och uttala sig om detta i revisionsberättelsen. Revisorernas möjligheter att genomföra detta begränsas i Huddinge kommun dock av att revisorerna av KSF förvägras behörighet att själva ta fram rapporter från ekonomisystemet. Enligt Revisorsinspektionens riktlinjer ska revisorer inte tillstyrka ansvarsfrihet om de inte fått den information som behövs för genomförande av revisionsarbetet.

Huruvida räkenskaperna är helt rättvisande är därför oklart. Konstateras kan dock att:

- Infartsparkeringen i Stuvsta i anläggningstillgångarna är värderad långt över marknadsvärdet
- Vissa utgifter som förefaller vara typiska driftskostnader bokförts som anläggningstillgångar. Exempel på detta är patchkablar, accesspunkter, utredningar och inventeringar av olika slag, tillståndsansökningar, planarbete med eller utan konsulter, miljöplanering, rapporter, konsekvensanalyser, inhyrda projekt- och projekteringsledare, trafikplanerarstöd, besiktningar, arkeologi, framtagande av handlingar, mätningar, mark- och exploateringskonsulter, hållbarhetskonsulter, landskapskonsulter, allmänt teknik- expert- och konsultstöd, upphandlingsarbete, undertextning av studiebesök Hälsovägen, antagandebehandling, avgifter till trafikverket, samordning och advokatkostnader.
- Kommunen har valt att bokföra bidrag till infrastruktur som anläggningstillgångar och inte som driftskostnader. Under åren 2018-2022 har kommunen betalat 4878 mnkr i denna typ av bidrag. Rent formellt får detta bokföras som anläggningstillgång men diskutabelt är vad som är ett rättvisande värde och hur avskrivningar sker.

KPMG:s granskningsrapport för 2022

KPMG har inte funnit några väsentliga felaktigheter avseende finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. KPMG skriver vidare att måluppfyllelsen för de verksamhetsmässiga målen är svåra att bedöma utifrån den information som lämnats i årsredovisningen. Att KPMG inte funnit något avvikande torde bero på att de inte granskat nämndernas måluppfyllelse samt endast översiktligt granskat årsredovisningen. KPMG uppger att de granskar årsredovisningen i den omfattning som definieras av SKR och Skyrev men inte på ett sätt som uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA).

Jag delar KPMG:s bedömning att det finansiella målet avseende balanskravet är uppfyllt. I tillägg är min bedömning av att anläggningstillgångarna sannolikt är övervärderade varav följer att resultatet i motsvarande omfattning är lägre än vad som redovisats.

Professionell Managements granskningsrapport för 2022

Av rapporten framgår att;

- Bristerna som framkom i tidigare granskning av ändamålsenlighet i kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och nämndernas målformuleringar kvarstår.
- Bristerna som framkom i tidigare granskning av kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar kvarstår.
- Kommunens resultat bedöms vara förenligt med de finansiella målen.
- Brister i preciseringen och uppföljningen av verksamhetsmålen, bl a vad avser målet "Skattemedel används effektivt", försvårar en bedömning av om resultatet svarar upp mot kravet på god ekonomisk hushållning. Resultatramverket är inte tillräckligt specifikt, särskilt när det gäller målet "Skattemedel används effektivt", för att bedöma om resultatet är förenligt med de övergripande verksamhetsmålen.
- I årsredovisningen görs en samlad bedömning av fastställda finansiella mål och verksamhetsmål att måluppfyllelsen anses vara god och att kommunen och koncernen uppfyller kriterierna för god ekonomisk hushållning. Dock är kommunens bedömning beträffande huruvida god ekonomisk hushållning uppfylls ur ett verksamhetsperspektiv oklar.

För 2021 byggde kommunens mål och budget för första gången på den nya styrmodellen⁴, där utgångspunkten är de tre hållbarhetsperspektiven (ekonomisk, social och ekologisk). Styrmodellen innehåller en målstruktur med betydligt färre mål på kommunfullmäktigenivå än tidigare, där över 100 (resultat-)mått har ersatts av 17 resultatindikatorer. Det framhålls att den nya målstrukturen bara är en del i den nya styrmodellen och att samtliga delar i styrmodellen måste samspela med varandra för att styrningen ska bli effektiv. Det finns dock en osäkerhet kring vad som avses med "den nya styrmodellen",

vad den innehåller och vad som utöver målstrukturen skiljer denna från tidigare styrmodell.

Eftersom 2021 var första året som den nya målstrukturen användes fanns det vissa "barnsjukdomar" i tillämpningen. En del av målen och indikatorerna har förändrats i Mål och budget för 2022 och nämndernas verksamhetsplaner för 2022, vilket har inneburit vissa förbättringar i styrningen.

Rapportens bedömning är att målen i huvudsak är relevanta, men att alltför många mål och indikatorer handlar om resurser och prestationer i stället för effekter. För att vara relevanta ska målen och indikatorerna beskriva det värde som verksamheten skapar, d v s förväntade resultat/effekter.

Kommunfullmäktigemålen bedöms vara rimligt heltäckande, med beaktande av att den kommunala verksamheten är komplex och utgör ett konglomerat av vitt skilda verksamhetsområden. Dock saknas i vissa fall mål och resultatindikatorer för väsentliga verksamhetsområden. Eftersom kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens mål är färre och bredare, kan de inte samtidigt vara tillräckligt specifika för att specificera mål för alla verksamheter. Styrmodellen förutsätter att nämnderna tar ansvar för att formulera specificerade mål för all verksamhet. Avgörande för om målen ska få en styrande effekt är att måloppfyllelsen följs upp och analyseras och att analysen leder till adekvata åtgärder för att öka effektiviteten. Det behövs i årsredovisningen ett ökat fokus på effekter, snarare än resursmått (t ex personaltäthet, utbildningsnivå) och prestationer (d v s vad som görs istället för det värde som skapas genom prestationen).

Möjligheten att använda uppföljningen i styrningen begränsas av eftersläpning i insamling av vissa data, vilket innebär att aktuella uppgifter för 2022 saknas för en del indikatorer. Det bör tas fram fler indikatorer, för vilka det kan utvecklas system och processer för att datafångst och bearbetning av realtidsdata som i betydande utsträckning alltid finns i verksamheterna.

Målvärden för 2030 och data för tidigare år saknas i viss utsträckning

Detta försvårar möjligheten att bedöma om etappmålet för 2022 är realistiskt. Det kan noteras att det saknas etappmål och målvärden 2030 för en del indikatorer i nämndplanerna. Vidare anges för flera indikatorer bara att värdet ska "öka" eller "minska". Detta anger visserligen riktningen, men det är önskvärt att ambitionsnivåer uttrycks mera precist för att det ska vara möjligt att bedöma nivån och om etappmålet är tillräckligt för att målvärdet 2030 ska vara realistiskt. I vissa fall är målvärdena för 2030 uppenbart orealistiska. Detta gäller exempelvis några av förskolenämndens och grundskolenämndens målvärden.

För att kunna bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat bör samma mått användas för baslinje, etappmål och målvärde för en resultatindikator. När det exempelvis gäller målet "skattemedel används effektivt" anges

för resultatindikatorn "skattesatsen" som målvärde 2030 "genomsnittlig skattesats i länet", medan skattesatsen anges som procent i baslinjen och etappmålet. Detsamma gäller flera av de andra målen och resultatindikatorerna.

Målvärdet anges i relation till andra kommuner ("topp tre i länet", "i linje med genomsnitt i länet") medan baslinjen och etappmålet oftast anges som en procentsats för Huddinge. Baslinjen och etappmålet kan då inte jämföras med målvärdet 2030.

Måluppfyllelser

Som ett led i verksamheternas arbete med effektiviseringar ska de jämföra sig med de kommuner som når lika bra eller bättre resultat men till en lägre kostnad. Huddinge har beslutat om några jämförelsekommuner: Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm, Österåker. I verksamhetsplanerna har nämnderna inte i etappmål eller målvärden 2030 relaterat till jämförelser med denna grupp av kommuner. I den mån etappmål eller målvärden avser jämförelse med andra kommuner är det i allmänhet att Huddinge ska vara i nivå med länsgenomsnittet eller "tillhöra topp tre". Uppföljningar mot flera olika jämförelsegrupper för en indikator innebär risk för onödigt dubbelarbete, oklarhet i val av ambitionsnivåer för förändringsarbetet och svårigheter i analysen av hur målformuleringarna är förenliga med ekonomisk hushållning. Trots att det av instruktionerna tydligt framgår att analysen i nämndernas verksamhetsberättelser "ska inkludera en kommentar kring Huddinges resultat i relation till beslutade jämförelsekommuner", så har detta inte skett på ett systematiskt sätt.

I en bilaga till granskningsrapporten redovisat en granskning av samtliga nämnders redovisningar av måluppfyllelsen. Underlag för bedömningarna utgörs förutom av årsredovisningen och Målbilagan till årsredovisningen även av nämndernas verksamhetsberättelser för 2022.

Bedömningen i granskningsrapporten har skett i enlighet med kommunens egen modell och visar att av totalt 57 mål är utfallet att:

- 7 mål uppfyllts i mycket hög grad
- 9 mål uppfyllts i hög grad
- 13 mål har delvis uppfyllts
- 20 mål ej uppfyllts
- Grund saknas för att bedöma 7 mål
- 5 mål har tveksamma indikatorer som inte korrelerar med målbeskrivningen

Utfall per nämnd och KS framgår mer i detalj av nedanstående tabeller och av Professional Managements rapport.

Bygg och tillståndsnämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Skattemedel används effektivt	 Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	 Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Huddinge upplevs som en trivsamt och trygg kommun	 I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt (SKR:s medborgarundersökning visar att otryggheten har ökat i Huddinge)
Huddinges företagare får en god service	 I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Effektiv handläggning i myndighetsärenden	 Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Minskade utsläpp från fordon och tjänsteresor samt minskade utsläpp till sjöar och vattendrag	 I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Rätt insatser till rätt person i rätt tid	I mycket hög grad uppfyllt 😊	I hög grad uppfyllt men tveksamma indikatorer
Långsiktig ekonomisk hållbarhet	I hög grad uppfyllt 😊	Indikatorn budgethållning återspeglar inte målet effektiv verksamhet och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Grund saknas för kommunens bedömning att målet är "I hög grad uppfyllt".
Verksamheterna har tillgång till rätt kompetens för uppdraget	I hög grad uppfyllt 😊	I hög grad uppfyllt
Alla elever utvecklas mot högt ställda kunskapskrav	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt
Fler unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv	Delvis uppfyllt 😊	Delvis uppfyllt
Fler Huddingebor är i egen försörjning	I mycket hög grad uppfyllt 😊	I mycket hög grad uppfyllt
Verksamheten bidrar till sänkt klimatpåverkan	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt

Grundskolenämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Grundskolenämnden har en budget i balans	I mycket hög grad uppfyllt 😊	Grundskolenämndens motiv är att man har en budget i balans vilket dock inte alls är en god indikator på effektivitet. Grund saknas för nämndens bedömning
Elevernas undervisning leds av legitimerade lärare	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Sjukfrånvaron ska minska	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Eleverna når kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Huddinge är en bra utbildningskommun att verka i	I hög grad uppfyllt 😊	Den genomförda resultatuppföljningen återspeglar inte målet och det finns heller inte annan information som gör att måluppfyllelsen kan bedömas.
Eleverna har kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället	I hög grad uppfyllt 😊	Ej uppfyllt

Förskolenämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Skattemedel används effektivt	I mycket hög grad uppfyllt	Nämndens motiv är att man har en budget i balans vilket dock inte alls är en god indikator på effektivitet. Grund saknas för bedömningen
Legitimerade förskollärare ansvarar för förskolans undervisning	I hög grad uppfyllt	Tveksam bedömning – hälften av personalen saknar förskolläraryrkesutbildning och gymnasiekompetens.
Sjukfrånvaron ska minska	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Barn utmanas och utvecklar förmågor och kunskaper i en förskola av hög kvalitet	I hög grad uppfyllt	Ej uppfyllt – (Bristfälliga indikator, etappmål saknas, utfall för 2022 saknas),
Huddinge är en bra utbildningskommun att verka i	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Barn utvecklar förståelse och kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling	I hög grad uppfyllt	Underlag för bedömning bristfälligt. För ett mål saknas indikator, för det andra målet saknas utfall och det tredje har ej uppfyllts.

Kultur- och fritidsnämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Kultur- och fritidsnämnden ska ha en ekonomi i balans	I hög grad uppfyllt	Ej uppfyllt
Kultur- och fritidsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med aktivt medarbetarskap och aktivt ledarskap	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt
Huddingeborna erbjuds en meningsfull fritid genom ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter	I hög grad uppfyllt	Ej uppfyllt -otillräckligt underlag
Kultur- och fritidsnämndens påverkan på klimatet ska minska	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla den cirkulära	mycket hög grad uppfyllt	Enda indikatorn är bibliotekslån!

Socialnämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Huddinges individ- och familjeomsorg är effektiv	 I hög grad uppfyllt	 I hög grad uppfyllt
Chefer och medarbetare bidrar till en god verksamhet i ständig utveckling	 Delvis uppfyllt	 Delvis uppfyllt
Barn och vuxna får det stöd de behöver i ett tidigt skede vilket leder till självständighet	 I hög grad uppfyllt	 I hög grad uppfyllt
Barn och vuxna upplever en förbättrad situation efter beviljat stöd från socialtjänsten	 I hög grad uppfyllt	 I hög grad uppfyllt
Minskade utsläpp från fordon och tjänsteresor	 Ej uppfyllt	 Ej uppfyllt

Klimat- och stadsmiljönämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Skattemedel används effektivt	 I hög grad uppfyllt	Ej uppfyllt
Medarbetare bidrar till ständig utveckling av verksamheten	 I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt
Huddingebor trivs och känner sig trygga i sitt närområde	 I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt (SKR:s medborgarundersökning visar dock att otryggheten har ökat i Huddinge)
God möjlighet för Huddingebor som står långt ifrån arbetsmarknaden att komma in i arbetslivet	 I mycket hög grad uppfyllt	I mycket hög grad uppfyllt
Genom professionellt stöd i klimatarbetet minskar utsläppen inom kommunkoncernen	 Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Kommunens sjöar uppnår god ekologisk och kemisk status	 Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Värna och arbeta för att bevara och öka den biologiska mångfalden	 I hög grad uppfyllt	Ingen indikator finns avseendet målet och inte heller avseende biologisk mångfald. Måluppfyllelse kan ej bedömas
Utveckla den cirkulära ekonomin	Delvis uppfyllt	Dålig motivering – måluppfyllelse kan ej bedömas

Vård- och omsorgsnämnden

Mål	Nämndens bedömning	Granskningens bedömning
Huddinges äldreomsorg och funktionshinderområde är effektiv	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt
Chefer och medarbetare bidrar till en god verksamhet i ständig utveckling	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Huddinges äldre och funktionshindrade får det stöd och den hjälp de behöver	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Utsläpp av koldioxid och matsvinn i tillagningsköken är på en låg nivå	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt.

Kommunstyrelsen

Mål	Styrelsens bedömning	Granskningens bedömning
Skattemedel används effektivt	I mycket hög grad uppfyllt	Budgethållning är inte en indikator för effektivitet. Målet kan inte bedömas baserat på indikatorerna
Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Huddingeborna trivs i sitt närområde	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt.
Huddingeborna är trygga	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt
Huddingeborna är delaktiga	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Kommunstyrelsens service och bemötande håller hög kvalitet	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
God tillgång till arbetstillfällen och ett attraktivt företagsklimat	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Hög takt i bostadsbyggandet	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Minska klimatpåverkan	Delvis uppfyllt	Otillräcklig analys för att måluppfyllelse ska kunna
Huddingeborna har goda förutsättningar för klimatsmarta val	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt
Cirkulär ekonomi ska beaktas i all upphandling	I mycket hög grad uppfyllt	I mycket hög grad uppfyllt

Bedömning av indikatorer

Fullmäktigemålen betonar vikten av tidiga insatser inom socialtjänst och skola. Det finns dock ingen indikator på kommunfullmäktigenivå som underlag för bedömningen av resultatet förrän årskurs 9. Detta innebär en risk att bristande måluppfyllelse upptäcks alltför sent. Rimligen bör en betoning av vikten av tidigare insatser kräva någon resultatindikator som gör att Kommunfullmäktige har en möjlighet att följa upp att utvecklingen går åt rätt håll innan eleverna går ut grundskolan.

Förskolenämnden har två indikatorer som är adekvata i sammanhanget, men som är otillräckliga för identifiering av behov av tidiga insatser. Grundskolenämnden har ingen resultatindikator som avser tidigare än åk 9. Inte heller på nämndnivå finns således adekvata resultatindikatorer för att kommunen ska kunna följa upp barnens utveckling för att vidta erforderliga åtgärder i tid, exempelvis när det gäller språkutveckling.

Det torde också gå att få en enklare och tydligare koppling mellan nämnd- och fullmäktigenivån i styrningen. Det gäller exempelvis fullmäktigemålet "Skattemedel används effektivt" där den första resultatindikatorn är "Resultat exkl exploatering (%)". Denna indikator säger emellertid inget om huruvida skattemedel används effektivt. Här skulle det i stället kunna vara adekvat att basera en indikator på de effektivitetsindex som finns tillgängliga via sammanställningar av nationell statistik såsom Kolada7. Effektivitetsindex är en sammanvägning av kvalitetsindex och resursindex och är därmed ett användbart närmevärde för den samlade effekten av verksamhetsstyrningen och ekonomistyrningen. Denna typ av indikator är en reell värdemätare på effektivitetsutvecklingen i jämförelse med andra kommuner och förutsätter en kvalificerad resultatanalys för att ge ett bra underlag för adekvata åtgärder för resultatförbättringar.

Granskning av investeringsredovisningen

Oförmågan att genomföra beslutade investeringar kvarstår. Kommunens investeringar 2022 uppgick till 324,3 mnkr, vilket är en minskning jämfört med 2021. Utfallet motsvarar endast 48 procent av årets budget. Motsvarande andel förra året var 54 %. Samtliga nämnder visar avvikelser mot budget. Så sent som i helårsprognosen per 31 augusti 2022 förväntades således att 66 % av investeringsbudgeten för 2022 skulle komma att utnyttjas. Det kan jämföras med det verkliga utfallet att endast 48 procent av årets budget har förbrukats. Detta trots att utfallet för årets första åtta månader var 77 %.

Av analysen framgår att den helårsprognos som lämnas för helåret i delårsrapport för januari – augusti genomgående visar ett utfall som ligger ca en tredjedel under budget för helåret. Det prognosticerade utfallet ligger på mellan 59% och 68 % av investeringsbudgeten under sexårsperioden 2017–2022, med ett snitt på 65 % och ett typvärde på 66 %.

Utfallet för januari – augusti var 2022 det högsta under hela den analyserade perioden. Under januari – augusti 2022 var utfallet 77 % av budget, vilket är en kraftig förbättring jämfört med 2021, då utfallet var 46 % för motsvarande period. Detta gav ett intryck av

att kommunen var på väg att lösa en del av de tidigare påtalade problemen på investeringsidan. Tyvärr bröts den positiva utvecklingen och årets sista fyra månader 2022 blev istället den sämsta under den analyserade sexårsperioden.

För samtliga sex år 2017 - 2022 ligger helårsprognosen i delårsrapporten för tertial 2 för högt. Differensen ligger på mellan 5 och 18 procentenheter, beräknat utifrån investeringsbudgeten, med ett genomsnitt på 12 procentenheter. Till skillnad mot tidigare år, 2017 – 2021, var prognosen i delårsrapporten för helåret 2022 realistisk. Det finns i årsredovisningen ingen analys som förklarar varför den positiva tendensen när det gäller investeringsförmågan bröts.

Det finns i årsredovisningen ingen förklaring till varför det 2022 är en negativ differens på utfallet för helår och utfallet för januari - augusti på 23 procentenheter, medan det 2021 var en positiv differens mellan utfallet för helår och utfallet för januari - augusti på 8 procentenheter.

För fyra av de sex åren, nämligen 2017, 2019, 2020 och 2021, synes det verkliga utfallet för januari – augusti vara en bättre indikator på utfallet för helåret än den prognos som redovisades i delårsrapporten per tertial 2. År 2022 är ett undantag, där utfallet för årets första åtta månader var högre än motsvarande period 2017 - 2021, men investeringsvolymen under slutet av året av oklar anledning minskade kraftigt.

Det är viktigt att utvärdera om differensen mellan budget och utfall beror på en oförmåga att budgetera eller om det är en oförmåga att genomföra nödvändiga investeringar.

Bedömning

Min bedömning av god ekonomisk hushållning inom kommunen är att i huvudsak har nämnder och KS genomfört sin verksamhet inom ramen för budget men att ett betydande antal verksamhetsmål inte uppfyllts. Av totalt 57 mål har 16 mål uppfyllts i hög grad eller mycket hög grad medan 20 mål inte har uppfyllts. För 12 mål saknas grund saknas för att bedömning och 5 mål har tveksamma indikatorer som inte korrelerar med målbeskrivningen. Härtill kommer att 13 mål endast har delvis uppfyllts

Sammantagen bedömning är att god ekonomisk hushållning i betydelsen god invånarnytta för budgetmedel endast delvis har uppfyllts samt att effektiviteten understiger vad som enligt definitionen av god ekonomisk hushållning i kommuner innebär krav att kommuner ska utforma sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och uppnå en hög effektivitet. (SOU 2021:75).

Revisionsåret 2022 – redogörelse för genomförda granskningar

Bedömning av delårsrapport 2022-08-31

Kommunstyrelsens bedömning var enligt delårsrapporten att kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning uppfylls, alternativt uppfylls i huvudsak för året. Vidare bedömde KS att verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i hög utsträckning kommer att kunna uppfyllas under året.

Enligt regeringens proposition ”God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting” (2003/04:105) ska verksamhetsmål vara tydliga och mätbara samt säkerställa en kostnads-effektiv och ändamålsenlig verksamhet utifrån ett samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat samt effekter. Delårsrapporten lämnar mycket i övrigt att önska avseende redovisning av hur dessa samband utfallit.

Min och de sakkunniga biträdenas bedömning var att uppgifter saknas för att läsaren av rapporten ska kunna göra en egen bedömning av hur kommunen kommit fram sina slutsatser. Underlagen för redovisade bedömningar av målnöjdhetsgrad är otillräckliga för detta.

Vår samlade bedömning av delårsrapporten var därför att resultatet är väl förenligt med de finansiella målen som kommunfullmäktige beslutat om men att det föreligger betydande osäkerhet avseende nivån på målnöjdhetsgrad inom området god ekonomisk hushållning för kommunens verksamheter.

Granskningar/förstudier inom 2022 års granskningsplan för revisionsgrupp 2

Under revisionsåret 2022 har tio områdesgranskningar genomförts vilka redovisas nedan. De kompletta rapporterna bifogas som bilaga till denna redogörelse.

1. Arkivering och hantering av allmänna handlingar

- De omfattande bristerna som framgår av rapporten avseende revisorernas arkivering och hantering är dels ett arv från tidigare mandatperioders revisorer, dels en följd av otillräckliga resurser inom revisionen och KSF, dels otillräcklig behörighet till IT-verktyg för revisorerna och dels viss okunskap om vad lagarna stadgar hos revisorerna
- Bristerna i kommunens arkivering och hantering av allmänna handlingar är att kontroll saknas av att arkivering och diarieföring av email och handlingar från andra digitala kommunikationssätt sker systematiskt. (SMS, DM etc.) Allt

ansvar vilar på att enskilda tjänstepersoners alltid gör rätt vilket innebär det betydande risk för att detta inte alltid sker. Avsaknad av internrevision eller liknande kommunövergripande regelefterlevnadsfunktion har resulterat i att nämnder och KS har otillräcklig kontroll av att de verksamheter de ansvarar följer lagstiftning och regelverk.

- Kommunen uppfyller inte OSL:s krav om beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar samt kravet att särskilt beakta att enskilda bör ges goda möjligheter att söka allmänna handlingar.
- Kommunstyrelsen är arkivmyndighet för hela kommunen och revisionen men har inte utövat tillsyn i egenskap av arkivmyndighet såvitt tillgänglig dokumentation visar.
- Granskningen slutsatser är att allvarliga brister föreligger såväl avseende arkivering som ledning av verksamheten.
- Tillträdande kommunstyrelse rekommenderas att i närtid vidta erforderliga och kraftfulla åtgärder för att säkerställa att hanteringen av allmänna handlingar dels lever upp till kraven i OSL och Arkivlagen, dels moderniseras så att den ger invånare och media tillgång till handlingarna på ett transparent och effektivt sätt. •
- Innevarande mandatperiods revisorer rekommenderas att gör en fördjupad granskning av kommunens arkivering och hantering av allmänna handlingar Innevarande mandatperiods revisorer rekommenderas vidare att införa arkivering och hantering av sina egna allmänna handlingar så att regelverken i arkivlagen, offentlighets- och sekretesslagen samt GDPR uppfylls.

Kommunstyrelsen bekräftar i sitt svar de brister som jag påtalat avseende hanteringen av allmänna handlingar och personalsituationen. I svaret hävdas att eftersom en prövning alltid behövs i det enskilda ärendet för att avgöra om en handling är offentlig och kan lämnas ut, är det inte förenligt med offentlighets- och sekretesslagen att i diariet tillgängliggöra handlingarna i en utökad omfattning. Denna tolkning torde medföra onödig administration eftersom alla allmänna handlingar som inte är sekretessbelagda enligt OSL och GDPR alltid ska lämnas ut till den som så begär.

2. Genomförande av 2022 års allmänna val

- Rapporten redovisar visar att uppstart av förberedelser avseende kommunikation, bemanning och övriga resurser mm skedde inte på ett ändamålsenligt sätt och i god tid.
- Att Valnämnden och kommundirektören gav kommunikatörerna sitt uppdrag alltför sent vilket hade en menlig påverkan kommunikationssektionens

möjligheter att arbeta professionellt med negativa följder för kvalitet och omfattning av kommunikationen inför valet.

- Att Valnämndens protokoll från möten visar att insatserna beskrivna i nämndens verksamhetsplan för 2022 sannolikt uteblivit varav följer att nämnden brustit i sin kontroll
  - Viktiga åtgärder beskrivna i kommunens egen bedömning i rapporter från tidigare val har inte genomförts vilket bland annat lett till bristande arbetsmiljö.
  - Valnämnden/KSF har visat passivitet avseende rekrytering, vilket lett till otillåten övertid för valarbetare och ökad risk för fel och misstag.
  - Låga arvoden för valarbetare med stort ansvar och oattraktiva villkor för kommunanställda har lett till svårigheter att rekrytera tjänstepersoner som valarbetare.
  - Valnämnden och KS rekommenderas att omgående ersätta nuvarande valförråd med ett mer ändamålsenligt, med skyndsamhet uppstarta arbete med att åtgärda brister och förbättringsförslag enligt Administrativa sektionens slutrapport av valprojektet samt utvärdering samt brister som påtalats i ovan refererade rapporter.
  - Valnämnden och KS rekommenderas att fortlöpande arbeta med åtgärder för ökat valdeltagande som del av arbetet med social hållbarhet och invånarnas tillit till kommunen. Samt ge kommunikationssektionen i uppdrag att ta fram en kommunikationsstrategi inklusive genomförande gentemot förstagångsväljare och unga väljare som innebär att informationen når fram till en majoritet av denna målgrupp.
  - Skapa bättre villkor för de tjänstepersoner som deltar i valorganisationen och förbättra arvoden till övriga valarbetare.
- Av Valnämndens svar 23-03-15 framgår att de instämmer i behovet av nytt valförråd men att KSF inte klarat av denna uppgift. Valnämnden skriver att de är angelägna om att tillvarata slutrapportens slutsatser och förbättringsförslag samt att påbörja valarbetet ett år innan valet äger rum. Nämnden ser kommunikation är en viktig del av valplaneringen och instämmer i min rekommendation om målgrupper för riktade insatser.
  - Avseende åtgärder för ökat valdeltagande som del av arbetet med social hållbarhet och invånarnas tillit till kommunen menar valnämnden att kommunen ska hålla isär arbetet som syftar till att skapa förutsättningar för att genomföra rättssäkra, effektiva och transparenta val, med andra politiskt beslutade insatser för att höja valdeltagandet och pekar på möjligheter för kommunstyrelsen att besluta om insatser för ökat valdeltagande som syftar till social hållbarhet och att i detta arbete använda beredningen för trygghet, prevention och demokrati som beredande organ.

- Nämnden avser att ta tillvara förbättringsförslag avseende valorganisationen och etablera en stabil valorganisation som kan påbörja valarbetet i god tid ger förutsättningar för att tjänstepersonerna som ingår i valorganisationen får en god och hållbar arbetsmiljö.
- Avseende arvodesnivåer skrivs i svaret att Huddinge kommun inför val 2022 låg på liknande arvodesnivåer som flera av sina grannkommuner. Min granskning visar dock att arvoden och villkor för kommunanställda är på en nivå som liknar ideell verksamhet eftersom uppdragen omfattar många timmar, förberedelser och för en del även ett stort ansvar.

3. Främjande av valdeltagande inför valet 2022

- Rapportens huvudslutsats är att Valnämnden har tolkat sitt uppdrag enligt Vallagen att sköta frågor avseende främjande av valdeltagande på ett tveksamt sätt. Valnämndens protokollerade beslut att enbart de politiska partierna svarar för mobilisering av väljare saknar legalt stöd.
  - Valnämnden har brustit i sitt arbete att se till så att aktiviteter för främjande av valdeltagande kunnat genomföras. Endast en mindre del av i handlingsplanen föreslagna insatser för ökat valdeltagande har genomförts.
  - Kommunikationssektionens professionella kunnande har inte kunnat utnyttjats på grund av de fått sitt uppdrag för sent.
  - Valnämndens protokoll från möten under 2022 redovisar inte resultat avseende genomförande av Valnämndens Verksamhetsplan för 2022.
  - Kommunens arbete med social hållbarhet har påverkats menligt av de uteblivna insatserna för att främja valdeltagandet i de valdistrikt som har lågt valdeltagande.
  - Valnämnden föreslås vidta ändamålsenliga åtgärder för att främja valdeltagande med prioritet för valdistrikt som hade lägre än 60% valdeltagande i 2022 års val.
  - Valnämnden och KS föreslås etablera en ändamålsenlig organisation med personella resurser och tillräcklig budget för arbete med främjande av valdeltagande. Valnämnden och denna organisation bör varje år arbeta med främjande av valdeltagande oavsett om det är valår eller inte valår.
- **I valnämndens svar skrivs** att ett ökat valdeltagande är en av de viktigaste formerna av delaktighet i ett demokratiskt samhälle och att en av de viktigaste uppgifterna för valnämnden är att upprätthålla förtroendet för det demokratiska valsystemet.
  - Valnämnden påpekar att handlingsplanen för ökat valdeltagande utarbetades på uppdrag av Trygghets- och delaktighetsberedningen

som inte är ett beslutande organ. Inget beslut om att anta handlingsplanen fattades av kommunen – orsak till detta redovisas dock inte i svaret.

- Valnämnden skriver i svaret att kommunstyrelsen anser att kommunen ska hålla isär arbetet som syftar till att skapa förutsättningar för att genomföra rättssäkra, effektiva och transparenta val, med andra politiskt beslutade insatser för att höja valdeltagandet samt att det är främst en uppgift för de politiska partierna, civilsamhället och media att bilda opinion, engagera kommuninvånarna och vinna röster. I den mån kommunen beslutar om insatser för ökat valdeltagande bör de ses som ett långsiktigt arbete som bedrivs oavsett om det är val eller inte.
- **I kommunstyrelsens svar** återfinns samma formuleringar vilket torde innebära att Valnämnden inte besvarat granskningen oberoende från KSF. KS skriver att mot bakgrund av att valnämnden har till uppgift att upprätthålla förtroendet för det demokratiska valsystemet, anser kommunstyrelsen att kommunen ska hålla isär arbetet som syftar till att skapa förutsättningar för att genomföra rättssäkra, effektiva och transparenta val, med andra politiskt beslutade insatser för att höja valdeltagandet. KS upprepar även åsikten att det är främst en uppgift för de politiska partierna, civilsamhället och media att bilda opinion, engagera kommuninvånarna och vinna röster samt att i den mån kommunen beslutar om insatser för ökat valdeltagande bör de ses som ett långsiktigt arbete som bedrivs oavsett om det är val eller inte.

Kommentar till svaren från Valnämnden och KS är dels att det förefaller märkligt att förslag från TDS ignoreras av KS och dels att KS inte verkar ha beaktat att ökat valdeltagande inte i första hand är en politisk fråga utan en delaktighetsfråga och därmed en förpliktelse i enlighet med åtagandena för att leva upp till Agenda 2030. Valdeltagande är en del av social hållbarhet – i separat granskning visas att kommunen har betydande brister inom just området social hållbarhet.

Att KS valt att inte besluta om genomförande av i enlighet med TDS förslag torde utgöra ett politiskt ställningstagande eftersom sannolikheten är betydande att väljare i de delar av kommunen som uppvisat lågt valdeltagande skulle rösta på andra partier än de som utgjorde den tidigare styrande majoriteten.

4. Internkontroll och internrevision

- Granskningen visar att ingen kommunövergripande internrevision finns i kommunen och att genomförandet av de arbetsuppgifter som normalt ingår i internrevision är delegerat till enskilda tjänstepersoner. Följder av detta är att uppfyllande av de mål som beslutats av KF och KS försämrats, hur beslutade processer genomförs följs inte upp på ett systematiskt sätt, styrdokument fungerar inte styrande på avsett sätt, effektiviseringar syftande till att sänka kommunens kostnader för sina verksamheter genomförs inte, beslutade investeringar och projekt försenas eller startas inte alls samt att förvaltningarna gör andra prioriteringar än politikerna.
- Ett betydande antal tidigare granskningar ger för handen att den interna kontrollen i Huddinge kommun inte är tillräcklig för att av KF beslutade mål ska uppfyllas och att efterlevnad av lagar och riktlinjer har brister. Syftet med granskningen var att identifiera strukturella svagheter i den interna kontrollen och i internrevisionsarbetet.
- **Andra revisionsgranskningar som har påtalat brister som kan hänföras till bristande internkontroll och avsaknad av internrevision:**
  - Brister i kommunens processer avseende effektivitet (2018 års granskning av lokalförsörjningsprocessen).
  - Brister i kommunens bidragsprocess (2018 års granskning av kommunens stöd till idrotts- och fritidsverksamhet)
  - Brister i kommunens systematiska brandskyddsarbete (2018 års granskning av särskilt boende)
  - Brister avseende nämndernas arbete med internkontroll och kommunstyrelsens ledning av kommunens internkontrollarbete. (2019)
  - Kommunens arbete med effektiviseringar - KPMG:s sammanfattande bedömning att kommunstyrelsen saknade ändamålsenlig ledning, samordning och uppföljning för att uppnå en tillräckligt kostnadseffektiv verksamhet. (2019)
  - Kommunens samverkan och samarbete med civilsamhället – KPMG visade i sin granskning att kommunen saknar övergripande styrning i form av policy eller liknande. De ambitioner som fullmäktige uttrycker i kommunens Mål och budget, omsätts inte i konkreta mål, mått och utvecklingsaktiviteter i flertalet nämnders verksamhetsplaner. (2019)
  - Kommunens organisation för informationssäkerhet är alltför begränsad för att möta kommunens behov samt de mål och krav som ställs i lag och styrdokument. (2020)

- Granskning av kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar visade att kommunens processer lett till att den totala investeringsbudgeten signifikant överstiger investeringsutrymmet och överoptimistiska tidsplaner i förhållande till kommunens förmåga att planera investeringsprojekt och genomförande av projekten effektivt. (2021)
- Granskning av kommunens hållbarhetsarbete visade på avsaknad av kommunövergripande styrning samt brister i nämndernas formulering och val av delmål och indikatorer. (2021)
- Granskning av kommunens användning av värdegrunder som styrningsinstrument gav för handen att värdegrunder är osynliga i nämndernas styrning av verksamheterna. (2021)
- Granskning av kommunens hantering av parkering visade åsidosättande av flera lagar. (2021)
- Granskning av nämndernas måluppfyllelse visade att brister i formuleringar och val av delmål och indikatorer samt att nämndernas val av jämförelsekommuner inte efterlevde KF:s beslut. (2021)
- Granskning av kommunstyrelsens uppsikt av bolag och kommunalförbund ledde till bedömningen att kommunstyrelsen inte tillräckligt tillfredsställande leder, styr och har uppsikt över bolag och kommunalförbund. (2021)
- Uppföljande granskning av kommunens hantering av bisysslor visade att nämnderna inte har detaljkännedom om bisysslor hos de anställda, att godkännande av bisysslor delegerats tämligen fritt till den anställdes närmaste chef och att begreppet potentiell handling inte är känt i kommunen. (2021)
- Granskning av Valnämndens och kommunen i sitt arbete med att öka valdeltagandet visar att beslutad handlingsplan inte genomfördes och att kommunikationsenheten för sent tilldelades sitt uppdrag inför valet med sämre kvalitet som följd. (2022)
- Granskning av placeringar på HVB-hem och stödboende visade att kommunen direktupphandlat i strid med LOU och att detta även lett avsevärt högre kostnader än om ramavtalen använts. (2022)

- **Rekommendation till Huddinge kommun är att införa en kommunövergripande enhet för internrevision liknande den som finns vid statliga myndigheter.**

Svar från Kommunstyrelsen är att KS uppfattning är att samma effekter som en oberoende internrevision kan ge även kan nås genom kommunstyrelsens uppsiktsplikt och en god intern kontroll vilka båda är ett lagkrav i kommunal verksamhet.

Kommentar på detta svar är att även om detta rent teoretiskt är möjligt så visar ett stort antal granskningar och händelser att KS genomförande av sin uppsiktsplikt är

bristfällig och att den interna kontrollen är långt ifrån god eftersom den är delegerad till enskild tjänsteperson och inte kommunövergripande.

Vidare begränsas nyttan med uppsiktsplikten av att KS är operativt ansvarig för genomförande av beslutade processer – det är orimligt att KS även skulle kontrollera sig självt på ett sätt som uppfattas som trovärdigt av invånare och övrig omvärld.

6. Kommunens arbete med vinterväghållning

- Rapportens bedömning är att kvaliteten i upphandlingsarbetet och arbetet med avtalsuppföljning behöver förbättras med anledning av att upphandlingar och avtal har under ett antal år inte lett till helt önskvärda resultat avseende genomförande och kostnader.
- Kommunen rekommenderas att stimulera konkurrens genom att dela upp vinterväghållningen i mindre upphandlingsområden för att fler företag ska ha tillräckliga resurser inom egen organisation.
- Kommunen rekommenderas att omarbета och redigera upphandlingsunderlagen så att de i högre grad inbjuder till att lämna anbud genom att oväsentlig text stryks, antalet dokument minimeras och en vänligare och mindre byråkratisk stilistik används.
- Kommunen rekommenderas att överväga att använda ett för ändamålet bättre anpassat upphandlingssystem än e-Avrop samt att genomföra ändamålsenliga beräkningar, analyser eller jämförelser av/mellan entreprenörernas förslag och erforderlig arbetsmängd vid mer omfattande snöfall än under de två gångna milda vintrarna.

7. Arbete med och hantering av orosanmälningar

- Granskningen visar att kommunen har erfaren och kompetent personal, ändamålsenliga rutiner och processer samt arbetar enligt lagstiftningen. Inga kvalitetsbrister i hanteringen av orosanmälningarna eller i dokumentationen har identifierats.
- Brist är att tidskraven i lagstiftningen (11 kap. 2 § SoL) inte uppfylls för 33 procent av ärenden på barnenheten och 23 procent av ärenden på ungdomsenheten. Totalt innebär det att mer än 900 barn och unga under 2021 drabbades av alltför långa handläggningstider. Eftersom vikten av snabba insatser för en positiv utveckling är väl dokumenterad i forskningen och eftersom kommunfullmäktige betonar med stor tydlighet vikten av tidiga insatser. Följaktligen innebär detta en allvarig brist i Socialnämndens genomförande av KF:s beslutade mål vilket har menlig påverkan på de unga som ärendena avser. På såväl kort

som lång sikt kan denna brist leda till betydande kostnader och problem för samhället och anhöriga.

- Socialnämndens resultatramverk innefattar inga specifika mål och indikatorer för hanteringen av orosanmälningar. Det finns inga tidsatta mål för när lagstiftningens krav ska vara uppfyllda. Professional Management bedömer att det är angeläget att andelen aktualiseringar som hanterats inom föreskriven tid samt andelen utredningar som är avslutade inom fyra månader ingår som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk. Det är också angeläget att kraven enligt lagstiftningen uppfylls så snart som möjligt och att det sätts ännu mer ambitiösa mål för de kommande åren om Kommunfullmäktiges mål om tidiga insatser ska innebära en reell politisk ambitionsökning. Det är därför viktigt med en gedigen resultatanalys som underlag för sättande av SMARTA mål i kommande verksamhetsplaner.
- **Rekommendationer till Socialnämnden och KS** är att andelen aktualiseringar som hanterats inom föreskriven tid bör ingå som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk och kommunens styrmodell.
  - Andelen utredningar som avslutats inom fyra månader bör ingå som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk och kommunens styrmodell.
  - Tillse att kraven enligt lagstiftningen uppfylls så snart som möjligt och att det sätts ännu mer ambitiösa mål för de kommande åren i enlighet med KF:s mål avseende tidiga insatser.
  - Säkerställ gedigna resultatanalys som underlag för sättande av SMARTA mål och utarbeta en konkret handlingsplan för hur målen ska uppnås. Resultatanalys bör även innefatta ekonomisk hushållning med en tydlig inriktning att öka verksamhetens effektivitet.
  - Upphandla ramavtal för att ge tillgång till tillräckligt många jourhem, familjehem, behandlingsfamiljer, HVB och stödboenden för att täcka behoven och så att en bristsituation inte förlänger utredningstider, försenar placeringar och/eller innebär att dyra direktupphandlingar måste tillgripas.
  - Avsätt tid och resurser för omvärldsbevakning av forskningsresultat och gemensamma lärprocesser med grannkommuner eller andra relevanta jämförelsekommuner (peer review).
  - Korrigera informationen på kommunens hemsida om hanteringen av orosanmälningar så att den korrekt återspeglar tillvägagångssättet.

8. HVB och stödboende för barn och unga upp till 20 år

Granskningen visar att placeringarna styrs av vilken vårdform som av *handläggarna* anses vara den som bäst tillgodoser den enskildes behov oavsett kostnad. Flera av de granskade placeringarna dock är mycket dyra, utan att det har kunnat påvisas positiva effekter eller varför dessa skulle vara bättre än andra billigare alternativ. Vidare visar granskningen att:

- Endast cirka en fjärdedel av placeringarna har skett via ramavtal. Direktupphandlingarna svarar för 70 -77 % av kostnaderna för institutionsplaceringar 2020-2022. I de enskilda placeringsbesluten finns inga prisuppgifter och ingen ekonomisk analys av olika alternativ. Det saknas dokumentation av kontakterna med ramavtalsföretagen som ligger till grund för varför avrop inte kan ske utan placeringarna i stället måste direktupphandlas.
- Kostnaderna för ramavtalsplaceringar under 2020 var 16.7 mnkr, för 2021 12,5 mnkr och för 2022 9,5 mnkr. För direktupphandlingar var årskostnaderna 39, 2 mnkr för 2020, 29,5 mnkr för 2021 och 31,3 mnkr för 2022. Detta innebär att de beloppsgränser som gäller enligt lagen om offentlig upphandling har överskridits kraftigt. Huvudsaklig förklaringen till den ökade genomsnittliga kostnaden per dygn är att fler och dyrare placeringar har gjorts utanför ramavtalen. Oundvikligt slutsats är att den ekonomisk hushållningen i verksamheten inte varit god.
- Antalet placeringar ökade åren 2020-2022 - trots detta saknas dock i socialnämndens årsredovisning för 2022 uppgifter om orsaken till det ökade antalet placeringar och den ökade dygnskostnaden.
- Socialförvaltningen följer upp placeringar på individnivå men inte på grupp-nivå. Det finns inga data eller analyser kring vilka långsiktiga effekter olika typer av åtgärder och placeringar av barn och unga har. Det saknas även underlag för att bedöma hur olika typer av åtgärder påverkar skolresultaten. Professional Managements genomgång av ett urval placeringar visar dock att det finns en medvetenhet kring vikten av bra skolresultat och i flera fall finns en positiv utveckling dokumenterad.
- Socialförvaltningens egna interna kvalitetsplaner och kvalitetsberättelser uppfyller ställda krav men eftersom kommunen inte har begärt in några kvalitetsplaner eller kvalitetsberättelser från privata utförare så finns risk att de privata utförarna inte tillhandahåller en verksamhet med den kvalitet som har avtalats.
- Rapporten bekräftar i allt väsentligt uppdragsbeskrivningens farhågor att det finns en risk för att ett betydande antal unga i kommunen med behov av särskilda insatser för att nå bättre skolresultat, för att uppnå bättre psykisk hälsa liksom för undvikande av drogberoende och kriminell livsstil inte får tillräckligt, ändamålsenligt samt kostnadseffektivt stöd och omsorg enligt kommunens mål och vision, statliga riktlinjer och Agenda 2030.

Mina bedömningar och rekommendationer

- Avsaknaden av kvalitetsuppföljning av privata utförare i kombination med bristande kunskap om långsiktiga effekter och nytta med kostsamma placeringar är inte förenlig med god ekonomisk hushållning och ändamålsenlig användning av skattemedel.
- Därutöver kan konstateras att slutsatsen bekräftas att relevant uppföljning av sociala aspekter saknas i kommunens styrmodell. (Återfinns i tidigare granskning om kommunens arbete med hållbarhet genomförd av BDO)
- Risken för att Konkurrensverket kan komma att anse att kommunen brutit mot LOU:s regelverk som betydande. Skulle KKV välja att stämma kommunen och förvaltningsrätterna gör samma bedömning kan upphandlingsskadeavgiften bli avsevärd.
- Den obefintliga kontrollen av att gränsvärden för direktupphandling inte överskrids utgör ytterligare ett exempel på brister som avsaknad av internrevisorer har medfört för kommunen.

9. Revisorernas oberoende och kommunens förhållningssätt gentemot revisorerna

Revisorerna har själva kunnat välja granskningsområde och granskningsobjekt inom ramen för en låg budget jämfört med övriga kommuner. Kommunrevisorsers uppdrag omfattar (formellt) förutom räkenskapsgranskning även uppgifter som i företag sköts av internrevisorer, verksamhetskontrollers och s.k. complianceavdelningar.

Rapporten visar på brister av olika slag;

- Kommunens ekonomienhet inom KSF har uppdrag att sköta revisions bokföring men blandar lagstridigt ihop revisorernas bokföring med kommunens och i kommunens årsredovisning behandlas revisionen i strid mot kommunallagen som en nämnd. Vidare följer KSF förfarandet inte god redovisningssed avseende periodiseringar, upprättande av balansräkning och inventarieförteckning för revisionsanslaget.
- Revisorerna upphandlar i samarbete med upphandlingsenheten sakkunniga biträden. Kommunen påverkar inte detta med undantag för att det verktyg som används, e-Avrop, är mindre lämpligt för upphandling av intellektuella tjänster. e-Avrops funktionalitet är inriktad på "lägsta pris" på grund av begränsningar för att använda kvalitetsparametrar i samband med utvärdering.
- Kommunen betalar inte ut arvoden i enlighet med revisors- och revisionslagar och praxis. Kommunen behandlar revisorerna som anställda i kommunen och betalar arvoden som lön från kommunen. Till revisorer som motsätter sig

detta förfarande betalar kommunen inte sammanträdesarvoden i enlighet med vad arvodesreglementet reglerar. Betalningar från revisionsobjekt till revisorer är inte tillåtna enligt ramen för relevanta lagrum. Praxis är att revisionsarvoden betalas till revisorns arbetsgivare. Grundläggande för alla revisorer är att följa svenska lagar och värna sitt oberoende av revisionsobjekten. Revisionslagen 17 § stadgar att den får inte vara revisor som är anställd hos eller på annat sätt har en underordnad eller beroende ställning till revisionsobjektet. Denna lag och dessa regler gäller allmänt för revisorer.

- Kommunallagen och förvaltningslagen utgör ytterligare hinder för kommunrevisor att ha ett anställningsförhållande i - eller beroende av - den organisation vars räkenskaper och verksamhet de har i uppdrag att granska.
  - Kommunallagen Kap 6 28§ stadgar att en förtroendevald är jävig, om det finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet.
  - Kommunallagen Kap 12 7§ stadgar att revisorerna svarar själva för den förvaltning som har samband med revisionsuppdraget, om inte fullmäktige bestämmer något annat.
  - Förvaltningslagen 5 § stadgar att en myndighet endast får vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen.
- Avsteg avseende revisorernas oberoende har inträffat såtillvida att ordförande i revisionen) som representant för sitt parti är ledamot i kyrkofullmäktige i Huddinge och tre andra revisorer kandiderade i kommunfullmäktigevallet 2022.
  - Kommunens chefer har i ett antal fall i strid mot KL kap 12 motsatt sig eller försvårat informationsöverföring direkt mellan kommunens controllers och sak-kunnigt biträde/Revisionsgrupp 2. Enligt KL innebär revisorernas rätt till information från nämnderna, fullmäktigeberedningarna, de enskilda ledamöterna och ersättarna i dessa, samt de anställda en skyldighet att utan några begränsningar lämna revisorerna de upplysningar som behövs för revisionsarbetet. Denna rättighet kan endast upprätthållas om revisorerna kan kommunicera fritt med denna personkrets.
  - Exempel är direktiv till kommunens controllers från kommundirektören att inte besvara en webbenkät
  - Direktiv från biträdande kommundirektör till kommunens kommunikatörer att inte svara på frågor om viss kommunikation
  - Ekonomidirektörens motarbetande av intervjuer med controllers i BDO:s och Professional Managements granskningsuppdrag
  - Obstruktion från ekonomienheten att tillmötesgå begäran om tillgång till räkenskapshandlingar.

- Revisorerna har inte tillgång till räkenskaperna vilket innebär att revision endast kan genomföras på årsredovisningen och inte på andra räkenskapshandlingar.
  - Revisorerna har inte tillgång till kommunens verksamhetssystem, vilket innebär att granskning endast kan ske baserat på en begränsad mängd information om hur verksamheterna genomförs, hur resultatuppföljning sker och hur skattemedel används.
  - Revisorerna har inte behörighet att läsa information på kommunens servrar utöver den som genererats av revisionsverksamheten.
  - Revisorerna har inte behörighet att göra fritextbaserade sökningar på diariesystemen inom kommunens förvaltningar.
  - Krav avseende en av mig bestriden faktura hemlighölls av biträdande kommundirektören, vilket ledde till tredskodom gentemot kommunen (inte gentemot revisionen) och en betydande extrakostnad. Trots att biträdande kommundirektören har det fulla ansvaret för det inträffade och det var kommunen och inte revisionen som domen avsåg belastades revisionsbudgeten med dessa extrakostnader.
- **Sammantaget innebär dessa avvikelser mot vad som stadgas i KL, andra tillämpliga lagar och God revisionssed i kommunal verksamhet betydande begränsningar. Revisorernas begränsade tillgång till den information som behövs för att genomföra det lagstadgade uppdrag som revisorerna har gentemot väljarna försämrar kvalitén i granskningarna. Begränsningen är menlig för upprätthållande av den demokratiska svenska samhällsordningen som baseras på insyn och transparens.**
  - **Vidare innebär kommunens agerande betydande intrång på revisorernas oberoende. Det utgör även risk för delikatessjäv på grund av att revisorerna av KSF behandlas som anställda i kommunen, samt att de revisorer som accepterar detta även får sammanträdesarvoden. Lydiga revisorer får högre arvode.**
  - **Resursbegränsningarna begränsar revisorernas möjligheter att genomföra fullödiga granskningar inom hela kommunen och kommunala bolag.**

10. Genomförande av skolans kompensatoriska uppdrag

Kommunen har enligt rapporten ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå. Skolenheterna har ekonomiska förutsättningar att genomföra tidiga stödinsatser i erforderlig omfattning för att på ett tillfredsställande sätt klara skolans kompensatoriska uppdrag.

Identifierade brister är dock;

- Nämndernas analys av verksamheternas resultat är svag och nämnderna har otillräckligt underlag för att ta initiativ och fatta beslut vilket lett till otillräckliga förutsättningar för att aktivt styra skolutveckling avseende elevernas utveckling och lärande och skolresultat. Insatserna riskerar till följd av detta att varken bli behovsanpassade eller träffsäkra.
- Några skolor har haft stora ledningsproblem med flera byten av rektor under kort tid.
- Nämndernas verksamhetsberättelser saknar analys av skillnaderna mellan de olika skolornas resultat och hur dessa förhåller sig till förutsättningar och resurstilldelning.
- Nämndernas verksamhetsberättelser saknar även analys av lärandet mellan skolorna, inkl lärande exempel eller förändringsberättelser som skulle kunna inspirera eller ge nämndernas förtroendevalda underlag för en fördjupad dialog och initiativ till åtgärder.
- Det finns ingen utvärdering som visar vilka effekter de resursfördelningsmodeller som används i förskola respektive grundskola ger.
- Under 2022 har besparingar avseende administration, icke pedagogiska stödfunktioner och chefstäthet använts för 40 fler pedagoger samt stärkta förskolebibliotek. Andelen förskollärare med förskollärarlegitimation har ökat liksom lärartätheten med inriktning på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) - Förskolenämndens verksamhetsplan för 2023 helt saknar mål och indikatorer för vad denna satsning ska innebära för förskolebarnens kunskaper och utveckling.
- Endast 52 % av arbetslagen i förskolan instämmer i hög grad att förskolan kontinuerligt och systematiskt följer, dokumenterar och analyserar varje barns utveckling och lärande för att göra det möjligt att följa barns förändrade kunskaper samt utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål
- Betydande skillnader finns avseende likvärdighet mellan olika elevgrupper, skolor och områden i kommunen. Pojkar har under flera år uppnått lägre skolresultat än flickor. Betygsresultaten når inte upp till målen och har för vissa grupper en sjunkande trend. För gymnasierna är målsättningen att alla elever lägst uppnår godkända resultat och att fler ska klara gymnasiestudierna inom

tre år men trenden är negativ för kunskapsutvecklingen inom yrkesprogrammen.

- Kommunen har ingen rutin för uppföljning av frånvaro. Nämnderna har inte heller fattat några beslut om uppdrag till respektive förvaltning om specifika åtgärder på enskilda skolenheter omfattande tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.
- Nämnderna har inte fått eller efterfrågat den information som behövs för att få underlag för riktade kompensatoriska insatser. Nämnderna har samtidigt ansvar för att säkerställa tillgång till den information som är nödvändig.
- Nämndernas indikatorer är baserade på sådan information från KOLADA och myndigheter som avser elever som redan lämnat skolan. Realtidsinformation från skolorna avseende kunskapsutveckling för de som är elever återförs inte till nämnderna.

Rapportens bedömning är att de kompensatoriska insatserna behöver bli tydligare och mer kraftfulla för att höja studieresultat och minska skillnaderna i studieresultat mellan skolenheterna.

Vidare har nämnderna brustit i uppföljningen av skolenheternas genomförande av tidiga stödinsatser och har därmed inte säkerställt att erforderliga åtgärder vidtas i relation till KF:s mål och kraven från skollagen, Skolverket och Skolinspektionen avseende genomförandet av skolans kompensatoriska uppdrag.

Nämndernas och KS besvarande av slutsatser och rekommendationer i 2021 års granskningar.

Efter att granskningsrapporter och missivbrev överlämnats till berörda nämnder och KS har de i uppgift att inom tre månader besvara och kommentera rapporternas innehåll. För merparten av 2021 års granskningar har denna tidsram överskridits med avsevärd tid. Orsakerna till detta har troligen varit underbemanning inom KSF:s registratur, täta byten av chefer inom KSF och personal från bemanningsföretag med begränsad kompetens.

I det följande redovisas och kommenteras svar som inkommit från nämnder och KS som kan vara av intresse för såväl mandatperioden 2023-2026 års kommunrevisorers som för kommunens invånare och företag. Nämndernas och KS svar åtföljs regelmässigt av tjänsteutlåtanden. Anmärkningsvärt är att i tjänsteutlåtanden från KSF skrivs, med kommundirektören och biträdande kommundirektören som undertecknare, vad KS anser och bedömer. Eftersom revisorerna granskar nämnderna och KS ska rimligen de demokratiskt valda ledamöterna i KS och uttalar sig för KS i stället för tjänstepersonerna.

1. KS besvarande av Granskning av kommunens årsredovisning för 2021.

- Tjänsteutlåtande med Diarienummer KS-2022/1014 som utgör bilaga till Kommunstyrelsens förklaring avseende mina uttalanden i revisionsberättelsen för 2021 skriver att flertalet av rekommendationer från revisionsgrupp 2 är redan omhändertagna i och med planering av 2022 års verksamhet. Det innebär att de tjänstepersoner som undertecknat tjänsteutlåtandet bekräftar de brister som jag påtalat och stöder mina rekommendationer.
- I tjänsteutlåtandet skrivs även att KPMG, sakkunnigt biträde till övriga revisorer har granskat samtliga delar av kommunens årsredovisning. Detta torde vara ett missförstånd – KPMG:s uppdrag är avgränsat till en översiktlig granskning av årsredovisningen vilket innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). KPMG har inte heller granskat nämndernas måluppfyllelse i förhållande till vad som beslutats av KF och i nämndernas verksamhetsplaner för året.
- Avseende min anmärkning i revisionsberättelsen att det ekonomiska resultat som redovisas i årsredovisningen är missvisande på grund av en felaktig uppvärdering. (Uppskrivning med 126,3 mnkr till följd av att en infartsparkering som kommunen äger sedan lång tid tillbaka inryms i ett garage under två privatägda fastigheter) hävdar KS att det skulle ha kostat detta belopp att förse parkeringen med tak. Det innebär att alternativkostnad per parkeringsplats för att förse den med tak bedöms vara orimliga 789 375 kr. Detta kan jämföras med att man kan

köpa ett Carporttak i byggvaruhus för c:a 30-40 000 kr vilket motsvarar 5-6 mkr för 169 parkeringsplatser.

2. Granskning av målbilaga för 2021 – samtliga nämnder

- Felaktigt hävdar KS i sitt svar att samtliga nämnder och bolag fastställer mål och indikatorer som har en koppling till målen på övergripande nivå – granskningsrapporten visar att så inte är fallet i betydande omfattning. KS skriver vidare motsägelsefullt att indikatorerna inte visar hela bilden av i vilken grad ett mål bedöms vara uppfyllt eller inte, varför en bedömning av måluppfyllelsen alltid behöver göras utifrån indikatorerna tillsammans med en mer kvalitativ bedömning av verksamhetens resultat. Därmed bekräftar KS att de brister som påtalas i granskningen finns i verksamheterna avseende målbeskrivningar och indikatorer. KS svar innehåller även bortförklaringar och skönmålande text.
- KS skriver att det är naturligt att arbetet med en gemensam styrmodell och målstruktur är långsiktig och kräver uthållighet och att det kan ta tid innan effekter börjar bli synliga i uppföljningen av indikatorer. Detta torde vara en klen ursäkt för att styrmodellen inte var genomtänkt och tillräcklig utarbetad vid införande.
- KS skriver att avsaknad av mått som möjliggör en jämförelse över tid eller mellan kommuner kan förklara granskningens bedömning att vissa mål saknar relevanta indikatorer. Dock förklarar och ursäktar det inte att nämnderna inte använder information som redan finns i verksamheterna, tex att målet utbildning för höga kunskapskrav inte följs av GSN förrän eleverna slutat grundskolan, av GAN först efter att de slutat gymnasiet och inte alls av FSN avseende språkkunskaper inför skolstart.
- Kommunstyrelsens skriver att de bedömer att kommunfullmäktiges mål är formulerade på ett mätbart sätt och innehåller baslinje, etappmål och mål för 2030. Skrivningen föranleder en undran om författaren till denna svar har läst och förstått granskningsrapportens slutsatser.
- Avslutande mening i KS svar *Vissa mål kan dock behöva kompletteras med indikatorer. Bedömningen av måluppfyllelse, och särskilt beskrivningen av hur bedömningen gjorts, utvecklas kontinuerligt* tyder dock på en försiktig insikt om att styrmodellen har allvarliga brister.
- Ingen nämnd har svarat självständigt och kommenterat granskningsrapporten utifrån sin egen verksamhet och de brister som beskrivs i rapporten. Sammantaget innebär detta en betydande risk för att bristerna inte åtgärdas på ett professionellt sätt samt en allvarlig risk att nämnderna låter sig styras på ett otillbörligt sätt av tjänstepersoner inom KSF. Nämnderna utgör egna myndigheter inom sina verksamhetsområden.

3. GAN:s styrning och kontroll av verksamheten

- Av granskningsrapporten framgick att nämnden har missuppfattat innebörden av effektiv användning av resurser såtillvida att budgethållning inte kan ses som en indikator för att bedöma måluppfyllelse av om skattemedel används effektivt och inte vad verksamheten levererar per skattekrona. Vidare var nämndens indikatorer för klimatpåverkan, vuxenutbildning och målet att elever ska nå högt ställda kunskapskrav otillräckliga.
- **I svaret åtar sig GAN** att genomföra en översyn över mål och indikatorer för att styra och följa upp verksamheternas resultat och kvalitet och översyn kring de nyckeltal som är samlade kring Agenda 2030 i kommun- och regiondatabasen Kolada.
- Nämnden invänder mot rekommendationen att formulera alla mål så att de är specifika, mätbara/uppföljningsbara, accepterade och förankrade i organisationen samt även att de är realistiska och tidsatta. Nämnden anser att det som viktigt att formulera utmanande, långsiktiga mål som ännu inte till fullo är förankrade i organisationen – en åsikt som står i bjärt kontrast mot konsensus inom ledarskapsprofessionen.
- GAN hävdar vidare att nämnderna har i uppdrag att begränsa antalet mål vilket gör dem mer utslätade i sin karaktär och framhåller att styrning är mer komplex än målformuleringarna och att det till stor del handlar om kultur och kommunikation. Detta torde dock inte ursäktas de brister som påtalas i granskningen avseende indikatorer för hur eleverna klarar studierna innan det är för sent att vidta åtgärder.
- GAN skriver också i sitt svar att barnperspektivet enligt barnkonventionen inte är relevant i ärendet. Med tanke på att ett stort antal elever är barn (under 18 år) förefaller denna åsikt något egendomlig.

4. Målet attraktiv arbetsgivare

- Granskningen visade att målet att bli en av de tre populäraste kommunerna i länet inte uppnåts i något avseende. Kommunens attraktivitet som arbetsgivare är enligt granskningen något lägre än medel för länets kommuner.
- **I svaret från KS skrivs** som exempel på internt arbete utvecklad rekryteringsutbildning, en kommungemensam process för digital introduktion av nya medarbetare, en personalförsörjningsprognos samt två enkäter - en till nyanställda och en till de som väljer att avsluta sin anställning. Som utåtriktat arbete med attraktiv arbetsgivare nämns i svaret kommunikation av arbetsgivarvarumärket på LinkedIn och Instagram, deltagande på mässor, traineeprogram, samverkan med Södertörns högskola och Karolinska Institutet. På LinkedIn finns ett antal

platsannonser som dock inte har karaktär av marknadsföring av arbetsgivarvarumärke och som har en stereotyp och föga säljande utformning. På Instagram finns många bilder från Huddinge med olika ursprung och motiv men kopplingen till kommunens arbetsgivarvarumärke är svår att se. Noteras kan även att begreppet arbetsgivarvarumärke före denna granskning inte användes i kommunens rapporter och verksamhetsberättelser.

- Med tanke på att omsättningen av såväl chefer som andra medarbetare efter pandemin varit och är anmärkningsvärt stor förefaller de åtgärder som beskrivet arbete omfattar inte ha gett önskvärt resultat. Revisorerna i nuvarande mandatperiod rekommenderas att göra en fördjupad granskning av området.

5. Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor

- **I KS och nämndernas svar** skrivs att eftersom rapportering av bisyssla sker i kommunens lönesystem Heroma så utgör uppgifter om bisysslor därmed inte i någon allmän handling. Argumentet var att en sammanställning av personalens rapporterade bisysslor utgör en allmän handling först när sammanställningen har överlämnats till nämnd i samband med den årliga uppföljningen av bisysslor och ärendet där uppgifterna om bisysslor ingår har slutbehandlats genom ett beslut av nämnden.
- De som författat svaret har inte beaktat att i tryckfrihetsförordningen definieras allmän handling i kap 2 3 § som en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som endast med tekniska hjälpmedel kan läsas eller avlyssnas eller uppfattas på annat sätt. I andra stycket skrivs att information hos myndigheter lagras som inte i form av färdiga, avgränsade dokument på papper eller fil, utan i form av olika databaser kan användas för att göra sammanställningar så utgör en sådana sammanställningar en potentiell handling som enligt lagen är att anse som förvarad, även fast den vid tillfället för begäran inte ännu finns, om den skulle gå att framställa med "rutinbetonade åtgärder".
- Konkret innebär detta att eftersom det är en enkel åtgärd att sammanställa en förteckning över personer som har bisysslor och innehållet i bisysslan så är denna förteckning en allmän handling. Hanteringen av en sådan förteckning ska följa GDPR-lagstiftningen och om det kan anser vara ett register med personuppgifter så ska ett personuppgiftsbiträdesavtal tecknas med mottagaren/na av handlingen. För att nämnderna ska anses ha tillräcklig kontroll är det rimligt att kräva att de tar del av sådana handlingar vilket är fullt möjligt enligt gällande lagstiftning. Följaktligen är KS och nämndernas svar att Bestämmelsen i 4 kap. 1 § OSL inte kan tillämpas på personalens rapporterade uppgifter om bisysslor felaktigt. Att KS motsätter sig transparens och insyn inom detta område är skadligt för invånarnas tillit till kommunen och demokratin och bidrar det till ökad risk för delikatessjäv.

6. Användning av digitaliseringens möjligheter

- Granskningen visade att kommunens arbete var/är eftersatt och inte svarar upp till av KF beslutade mål. Även risker för att centraliseringen av IT-resurser menligt påverkar förvaltningarna lyftes fram bland bedömningarna.
- Sakkunniga biträdet Grant Thornton (GT) framhåller i sin rapport vikten av att Huddinge kommun förankrar digitaliseringsarbetet i verksamheten för att få en strategi som tar hänsyn till samtliga förvaltningars förutsättningar. Förutsättningar och behov är tämligen olika inom olika förvaltningar och GT påtalar vikten av att samtliga behov uppmärksammas i digitaliseringssatsningen. GT menar att förvaltningarna bör vara centrala för att utforska de behov som kan föreligga och som kan möjliggöra ett digitaliseringsarbete som möter invånarna.
- Min analys av rapporten i kombination med egna iakttagelser, dialoger, dokument relaterade till digitaliseringsarbetet i kommunen var att digitaliseringsarbetet i kommunen är inte nått upp till av KF ställda mål att med hjälp av digitalisering av processer minska kostnader för kommunens verksamheter. Nämndernas styrning och kontroll av digitaliseringsarbetet i förvaltningarna har inte genomförts på sätt som på ett mätbart sätt resulterat i ökad invånarnytta.
- Mina rekommendationer till nämnderna och KS var att i verksamhetsplanerna utarbeta specifika, mätbara, rimliga och tidsatta mål för digitalisering samt att tillse att målen blir accepterade av förvaltningarna. Vidare att i verksamhetsplanerna definiera och beskriva hur uppföljning ska ske samt att säkerställa att förvaltningarna har tillräckliga resurser och kompetens för att bedriva verksamhetsutveckling. Jag rekommenderade även att tillföra stödresurser för att bistå kommunens anställda som kompenserar eventuella begränsningar beroende på ovana att använda digitala lösningar.
- **Svaren från nämnderna** innehåller inga kommentarer eller invändningar mot granskningens bedömningar och rekommendationer. Svaren innehåller redan kända beskrivningar av hur digitaliseringsarbetet sker och organiseras i kommunen. Samma text finns i alla svar vilket medför att ingen nämnd har redovisat något annat än vad som står i KS svar. Eftersom varken KS eller någon av nämnderna formulerar invändningar mot granskningens skrivningar torde det innebära att granskningens slutsatser och bedömningar är rättvisande.

7. Ändamålsenligt i kommunens målformuleringar - SMART-modellen

SMART är en etablerad och framgångsrik modell för att skapa klar och tydlig målsättning med vad som ska uppnås av en medarbetare eller grupp av medarbetare. Modellen tydliggör syftet med arbetet, de som ska genomföra jobbet inspireras och förstår meningen med arbetet vilket innebär att de i högre grad gör rätt sakerna, sakerna rätt, tillräckligt bra, i rätt tid samt på ett effektivare sätt.

Av rapportens analys framgick att:

- Det finns osäkerhet i organisationen kring vad som avses med den nya styrmodellen, vad den innehåller och hur den konkret skiljer sig från den tidigare styrmodell.
- KF och KS/nämndernas mål skiljer sig åt i ett antal avseenden, viktiga resultatindikatorer saknas eller är otillräckliga, mål och resultatindikatorer saknas som ger en god indikation av effektiviteten.
- Etappmål och målvärden för 2030 saknas för ett antal indikatorer vilket omöjliggör bedömning om målen är realistiska och accepterade.
- Flera indikatorer angavs som "öka" eller "minska" samtidigt som målvärdet 2030 är 100 % vilket torde vara orealistiskt. Exempel var att fullmäktigemålet "Skattemedel används effektivt" saknade adekvata resultatindikatorer som redovisar den samlade effekten av verksamhetsstyrning och ekonomistyrning liksom KS mål "Cirkulär ekonomi ska beaktas i all upphandling" avseende kommunens eget arbete.
- Indikatorer saknas för KS ansvar för kommunikation och digital utveckling, för målet "Huddingeborna är trygga", för KS uppdrag att leda, styra och följa upp de övriga nämnderna så att hela kommunen bedrivs effektivt och ändamålsenligt, uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt uppsikt över verksamheten i kommunägda företag.
- Indikatorer saknas för KS strategiska arbete avseende fastigheter, anläggningar och lokaler, översiktlig fysisk planering och exploateringsverksamhet. Indikatorer saknades även avseende upprättande av detaljplaner och planprogram enligt plan- och bygglagen samt för infrastruktur- och trafikfrågor.
- Måtten för baslinje, etappmål och målvärde för resultatindikatorer var disparata - en del angavs som procent, en del "genomsnittligt för länet" och andra i relation till andra kommuner.
- Mål och resultatindikatorer saknas för väsentliga verksamhetsområden
- Ett flertal nämndmål var inte tillräckligt specifika för att uppfylla SMART-kraven.
- Ett antal indikatorer beskriver vad som produceras och inte verksamhetens resultat en del indikatorer beskriver resurserna (t ex personalens sammansättning eller utbildningsnivå) i stället för vad som åstadkommes med dessa resurser.

- Vissa nämnder saknar nationellt jämförbara resultatindikatorer för delar av sin verksamhet, acceptansen i förvaltningarna varierar avseende innehållet i de mål som beslutas av politikerna. I vissa fall är målvärdena för 2030 uppenbart orealistiska vilket försvagar drivkraften att förbättra verksamheten och riskerar att få motsatt effekt.

Rekommendationerna var att:

- Styrmodellen behöver förtydligas med avseende på vad den innehåller och hur den integreras med kommunens internkontroll och/eller andra styrmedel och styrverktyg.
- Mål och indikatorer bör använda jämförbara mått för baslinje, etappmål och målvärde 2030 för en resultatindikator.
- Antalet indikatorer bör utökas för att fånga upp måluppfyllelsen för breda mål.
- Koladas effektivitetsindex bör användas som resultatindikator för fullmäktigemålet "Skattemedel används effektivt" vid jämförelse med andra kommuner.
- Mål och indikatorer för Kommunstyrelsen bör i högre grad omfatta styrelsens viktigaste uppdrag.
- För varje indikator bör anges vilket år som "senaste utfall" (baslinjen) avser liksom etappmål och målvärden 2030 saknas för indikatorerna, ambitionsnivåer bör uttryckas precist - inte bara att värdet ska "öka" eller "minska".
- I bedömningarna av måluppfyllelse bör det tydliggöras hur bedömningen görs av huruvida god ekonomisk hushållning uppfylls ur ett verksamhetsperspektiv.
- **I KS svar skrivs att resultaten i första hand** mäts med hjälp av indikatorer utan att kommentera det som påpekas i granskningen om att många indikatorer saknas eller inte mäter det hur målet uppfyllts. I svaret skrivs heller inget om SMART:a mål vilket innebär att KS undviker att kommentera det viktigaste bristerna som i granskningen påtalas avseende ändamålsenlighet.
- KS svar domineras av allmänna skrivningar och en del text av floskelkaraktär. KS skriver att styrmedel handlar om organisering, roller och ansvar, regler, arbetsgivarpolitik, kommunikation, ekonomistyrning, planer och program, instruktioner med mera samt att styrverktyg kan vara till exempel systemstöd (Stratsys), resultatanalys, intern kontroll, målstruktur, ekonomimodell, planerings- och uppföljningssamtal med mera. Detta är i och för sig invändningsfritt men helt irrelevant för ämnet målformuleringar.
- KS skriver att en övergripande beskrivning av styrmodellen är under framtagande och att detta kommer att krävas ett omfattande arbete. Detta torde vara en bekräftelse av att styrmodellen fungerar dåligt och inte var genomtänkt vid införande 2021. Vidare skrivs i svaret att kommunens arbete med internkontroll

är integrerad i planerings- och uppföljningsprocessen. Att detta är otillräckligt framgår av min granskning om intern kontroll och internrevision som utgör en del av 2022 års revisionsarbete.

- KS invänder inte i sin skrivelse mot granskningsrapportens slutsatser. Vård- och omsorgsnämnden, Miljö- och bygglovsförvaltningen, Socialnämnden, Förskolenämnden och Grundskolenämnden återger KS skrivelser och uttrycker inga egna synpunkter.
- **Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden** skriver till skillnad från övriga nämnder och KS att den delar mina bedömningar och att de gjort förändringar som innebär en förbättring av styrbarheterna.

Sammantaget innebär detta att insikter saknas i flertalet av kommunens nämnder att mål för verksamheterna inom en kommun måste vara specifika, mätbara, accepterade, rimliga och tidsatta för att det vara realistiskt att organisationen ska uppfylla målen. KS införande av ny styrmodell förefaller således ha präglats av bristande insikt hos den operativa ledningen avseende målstyrning av verksamheter.

8. Parkering på kvartersmark, gatumark och infartsparkering.

- I KS svar på granskningen av kommunens arbete med införande av parkeringsprogram KS-2014/1646.353 samt arbete med andra KF beslutade målsättningar avseende parkering skrivs att KSF menar att skrivningarna i parkeringsprogrammet inte kan sägas strida mot de lagar som revisionsrapporten hänvisar till men bemöter inte granskningens slutsatser med sakargument.
- KS kommenterar inte påpekandet att KF:s beslut att införa ett försök med parkeringsavgifter i Stuvsta aldrig påbörjades, projekterades eller på annat sätt initierats av kommunen. Att det s.k. avbrutna försöket med parkeringsavgifter i centrala Huddinge och Stuvsta inte har prövats av Transportstyrelsen huruvida det stred mot kommunala avgiftslagen är därmed irrelevant. Det vore märkligt om Transportstyrelsen granskat försöksverksamheter som aldrig påbörjats.
- KS hävdar i sitt svar att beslutet om betalningssystemet på mark tillhörande Hüge och Huddinge samhällsfastigheter är en fråga för de två kommunala bolagen och inte för kommunstyrelsens förvaltning. Detta är ett faktafel - beslutet fattades den 25 april 2019 av KLG och närvarande vid detta möte var tf. kommundirektör, utbildningsdirektören, HR-direktören, kultur- och fritidsdirektören, samhällsbyggnadsdirektören, IT- och kommunikationsdirektören, ekonomidirektören, socialdirektören, VD för Huddinge Samhällsfastigheter AB samt sektionschefen för projekt och hållbarhet.
- I övrigt innehåller inte svaren invändningar mot rapportens slutsatser och bedömningar.

9. Digitalt i äldreomsorgen

- Vård- och omsorgsnämnden och KS ger identiska svar på rekommendationerna. Med få undantag invändes inget mot rapportens slutsatser och rekommendationer.
- Noteras kan att de anser att de anser att ansvaret för uppföljning av samverkansmodellen åligger digitaliseringsavdelningen.
- Rekommendationen att ge chefer och medarbetare i linjen utrymme att medverka i digitaliseringsarbetets alla delar besvaras med att förvaltningen behöver hitta en lösning för att genomföra aktiviteter för vilka resurser saknas. Detta torde innebära att VON och KS bekräftar min bedömning avseende resursbehov inom SOF för att genomföra digitaliseringar enligt PM3-modellen.

10. Granskning av kommunens arbete med hållbarhet och hållbarhetsprocesser

- Granskningen av Huddinge kommuns arbete med hållbarhet visade på omfattande brister gällande implementering och uppföljning. Rapporten visade att nämnderna inte omsätter kommunens mål i indikatorer, aktiviteter och målvärden på ett godtagbart sätt, att processer saknas för att säkerställa att nödvändiga aktiviteter för att nå samtliga mål genomförs att en del indikatorer som nämnderna valt för att följa upp målen inte mäter det som ska mätas. vilket inte skapar rätt förutsättningar för uppföljning.
  - Genomgående saknas resonemang kring hur indikatorerna har tagits fram, tydlig kronologisk prioritering av mål och åtgärder saknas och information om hur miljöaspekter prioriterats befanns otydlig. Ingen transparent redovisning finns av hur miljörelaterade aspekter som är integrerade i Mål och Budget har valts ut av nämnderna.
  - Relevant uppföljning av sociala aspekter saknas liksom indikatorer och målvärden som på ett tillfredställande sätt gör det möjligt att följa upp målen för social hållbarhet. Beskrivningar saknas för vilka aktiviteter som genomförs för att nå målen.
  - Kommunövergripande och sammanhållen styrning av hållbarhetsarbetet saknas vilket skapar dubbelarbete, potentiella synergier mellan det arbete som görs inom olika nämnder för att nå hållbarhetsmålen missas och risk för att vissa hållbarhetsmål inte prioriteras av någon nämnd eller glöms bort. Centralt satta metoder för uppföljning bedömdes som ohjälpsamma i det dagliga operativa arbetet ute i verksamheterna - data saknas emellanåt.
- **Kommunstyrelsens svar** innehåller en allmän beskrivning av kommunernas betydelse för omställningen till ett samhälle som är hållbart, kommunens målstruktur, vad som förväntas av alla verksamheter,

sektioner och enheter avseende arbete med hållbarhet. i sin planerings- och uppföljningsprocess där de fyra stegen; planera, att ett klimat- och miljöutskott för att bereda frågorna inrättats samt att kommunens målstruktur är ny är verksamhetsplanerna under utveckling. Vidare skriver KS att arbetet med att fånga Huddinges önskade utveckling i mål som ska vara mätbara och kunna följas upp för att ge en indikation på hur väl kommunen lyckas i sina ansatser, *är en utmaning och måste kännetecknas av stor ödmjukhet.*

- I klartext innebär det att KS medger att bristerna som beskrivs i granskningsrapporten föreligger och att rapporten ger en rättvisande bild av bristerna inom kommunens hållbarhetsprocesser.

11. Användning av värdegrunder som styrverktyg

- Rapporten visade att kommunövergripande värdegrunder inte alls används i merparten av nämndernas styrning av verksamheterna, att kärnvärdena är delvis motsägelsefulla och av en del medarbetare anses vara floskler eller t.o.m. löjligen.
- **Merparten av KS svar** är tämligen irrelevant för ämnet. KS skriver i stället om ledarskapsmodellen Transformerande ledarskap och tillitsbaserad kultur. Förutom att det är tveksamt om ledarskapsmodellen Transformerande ledarskap används av någon chef i kommunen och att den är frånvarande i nämndernas verksamhetsplaner, så är modellen tveksam i offentlig verksamhet på grund av denna i hög grad är lagstyrd. Ett ledarskap som vilar så starkt på ledaren kan generellt sett inte ses som hållbart eller önskvärt. Transformerande ledarskap har karaktär av frälsningslära - den går ut på att alla måste ha (tro på) samma värderingar som ledaren och verka på samma sätt för att göra ett bra jobb för att nå verksamhetsmål.
- Av rapporten framgår att invånarnas tillit till kommunen skadas om kommunens formulering av värdegrunder uppfattas som floskler och inte efterlevs i kontakterna med invånarna. Även om det inte är så kostsamt att skriva värdegrundsformuleringar så är det skadligt för tillit och demokrati när de inte används i verksamheterna, till viss del är motsägelsefulla och även av invånarna uppfattas som löjligen. KS har inte kommenterat detta i sitt svar.
- I tjänsteutlåtandet från kommundirektör och biträdande kommundirektör skriv att: *Kommunstyrelsens bedömning är att kommunens styr- och ledarskapsmodell är väl förankrad i organisationen.* Förutom att det är synnerligen tveksamt om detta är sant så har det ingenting med ämnet för granskningen att göra. Anmärkningsvärt är att de två kommundirektörerna inte svarar på revisionella granskningsrapporter på ett seriöst sätt.
- De relevanta delarna av svaret indikerar att KS och kommunens medarbetare har diametralt olika uppfattning av värdet av kommungemensamma värdegrunder i styrning av verksamheterna. De värdegrunder som medarbetarna på fältet refererar till att de använder i sitt arbete har oftast direkt koppling arbetsuppgifterna och inte till de som har formulerats centralt.

Revisorernas ställning

Revisorerna utses av kommunfullmäktige och är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument. Uppdraget är att ge i medborgare och media den information och insyn som de önskar om kommunens verksamheter och myndighetsutövning. Revisorernas rapporter är dels underlag för ansvarsutkrävandet i allmänna val, dels underlag för kommunernas kvalitets- och utvecklingsarbete samt dels information till statens inspektionsmyndigheter.

Kommunrevisorerna är enligt lag oberoende och ska med sin granskning och prövning bidra till en effektiv verksamhet samt värna demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

Uppdraget som kommunrevisor regleras av kommunens revisionsreglemente, kommunallagens kapitel 12 och SKR skrift God revisionssed i kommunala verksamhet. Utgångspunkt för revisionella granskningar är att pröva om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten skett med iakttagande av god ekonomiska hushållning, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna har varit tillräcklig.

Revisorerna är myndigheter som bedriver sin verksamhet under offentlig insyn. Revisorerna har i lag tilldelats en sådan självständig ställning att de bedöms som en myndighet i tillämpningen av tryckfrihetsförordningen (TF) och offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Som myndighet omfattas revisorerna även av den allmänna serviceskyldigheten i förvaltningslagen (FL). Kommunallagen kap 12 7§ stadgar att varje revisor fullgör sitt uppdrag självständigt och har rätt till information från alla förtroendevalda och anställda i kommunen.

Varje revisor är självständig och en enskild revisor kan inte röstas ner av de andra. Revisorerna utövar inte partipolitik i sin granskning. Revisionens oberoende är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas samt att självständigt och objektivt (sakligt och opartiskt) granska och pröva.

Revisorernas uppdrag

Enligt KL kap § 1 formuleras revisorsuppdraget *Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.*

Ändamålsenlighet i detta sammanhang är att kommunens nämnder, förvaltningar och styrelse genomför av KF beslutade mål inom ramen för budget och tillgängliga resurser. Revisorerna ska i sin årliga revisionsberättelse tillstyrka eller avstyrka ansvarsfrihet för kommunstyrelse och nämnder. Revisorerna ska enligt regelverket rikta anmärkning om de i sin granskning funnit brister är väsentliga och har stor betydelse för verksamhet, ekonomi eller förtroende.

Grunder för anmärkning enligt SKR:s god revisionssed i kommunal verksamhet är

- Bristande måluppfyllelse i verksamheten genom att fullmäktiges verksamhetsmål, uppdrag eller föreskrifter för verksamheten inte uppnås
- Bristande måluppfyllelse avseende budgetramen och god ekonomisk hushållning.
- Ohörsamhet/obstruktion. Styrelse eller nämnd är uppenbart ohörsam mot fullmäktiges mål, riktlinjer eller beslut eller fattar beslut som motverkar fullmäktiges mål eller uppdrag.
- Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
- Medveten eller omedveten lagöverträdelse eller lagtrots.
- Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
- Brister i styrning och intern kontroll av ekonomi
- Styrelsen har varit passiv eller brustit i sin uppsiktsplikt. Styrelsen har inte tagit en samordnande roll i kommunens interna kontrollsystem, vilket ofta åligger styrelsen enligt dess reglemente.
- Otillräcklig beredning av ärenden som definieras av att beslut tas utan beredning, vilseledning till fullmäktige att fatta felaktiga eller otydliga beslut och bristande insyn i beslutsärenden.
- Ej rättvisande redovisning definierad som att LKBR och/eller god redovisningssed i kommunal verksamhet inte efterlevs samt väsentliga avvikelser som gör att årsredovisningen och/eller delårsrapport inte visar rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning.
- Förtroendeskada eller annan immateriell skada orsakad av händelser som bedöms allvarligt ha skadat kommunens förtroende hos medborgarna och/eller har reell betydelse för kommunens verksamhet.
- Ekonomisk skada som uppkommit eller uppenbar risk för sådan skada föreligger genom att ansvarig(-a) har varit oaktsam(-ma) eller agerat avsiktligt/olagligt. Storleken på skadan och graden av slarv eller medvetet agerande är avgörande för revisionens bedömning.
- Verksamhetsskada förorsakad av ohörsamhet mot lag, mål och beslut, bristande måluppfyllelse, bristande styrning och kontroll.

Bemanning Revisionsgrupp 2

Under verksamhetsåret 2022 har arbetet inom revisionsgrupp 2 utförts av Arne Svenson och Lina Lenefors från Professional management AB som sakkunniga biträden samt Klas Hamrin från Klas Hamrin AB. Granskningsarbete som genomförts av Klas Hamrin har inte debiterats på grund av att KF inte tilldelat Revisorsgrupp medel i enlighet med vad som beskrivs som erforderligt i kommunens revisionsreglemente och SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet.

Lekmannarevision för 2022 har utförts av revisorer inom Revisorsgrupp 1 och helt oberoende av mig. Inget informationsutbyte på sätt som beskrivs i pkt 5.2 i SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet avseende Samordning och helhetssyn i form av samtal eller dokumentation har skett.

Budget och ekonomiskt utfall inom revisionsanslaget

KF tilldelar revisorerna årsvis egna budgetmedel. Revisorerna är enligt KL egna myndigheter som svarar för sin egen förvaltning. Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska följaktligen revisorernas årsredovisning bestå av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och en förvaltningsberättelse. Eftersom.

KSF: ekonomiavdelning sköter på revisorernas uppdrag bokföring och betalningar. Bokföringen genomförs dock på ett delvis felaktigt sätt bestående av att revisorernas kostnader bokförs som verksamhetskostnader i kommunen, en del kostnader för sakkunnigt biträde bokförs på ett annat år än det revisionsår de tillhör, revisorernas inventarier redovisas inte på rätt sätt och ingen balansräkning utarbetas.

Enligt SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet avslutas revisionsprocessen när fullmäktige eller bolagsstämman behandlat revisionsberättelse/granskningsrapport och fattat beslut i ansvarsfrågan. Det innebär att räkenskapsdelen av revisorernas årsredovisning inte kan slutföras på ett korrekt sätt innan KF fattat detta beslut. Härav följer att vissa kostnader för 2022 års revision kan tillkomma som påverkar slutresultatet.

Det ekonomiska utfallet inom revisionens budget är

Budgetmedel 2022	35660000
Kostnader enligt kommunens årsredovisning	38233781
Underskott enligt KSF:s redovisning	259781
Överskott från åren 2019-2021	600842
Överskott för mandatperioden 2019-2022	341061

Revisionens dokumenthantering, digitala stöd och egen förvaltning

Arkivlagen

Revisionens arkivering av allmänna handlingar följer inte arkivlagens bestämmelser vilket beskrivs i min redogörelse för 2019. Ingen förbättring har skett under 2020, 2021 och 2022 och inga aktiviteter i detta avseende har initierats.

Arkivlagen stadgar att allmänna handlingar ska arkiveras i 10 år eller för evigt beroende på typ av handling. Endast den del av revisionens allmänna handlingar som skickas till KF, KF och nämnder arkiveras, dock i mottagarnas diaries. En ytterligare del av revisionens allmänna handlingar lagras i olika mappar på kommunens servrar. Resterande allmänna handlingar återfinns i revisorernas datorer. Revisionen har inget eget diariesystem eller annat system för arkivering som tillgodoser arkivlagens krav.

Sammantaget innebär det en allvarlig brist som varit känd under hela mandatperioden. Revisorerna har inte kunnat genomföra erforderliga åtgärder på grund av brist på resurser och rådighet över utveckling av kommunens IT-system.

Offentlighetsprincipen

Revisionens dokumenthantering uppfyller ej till fullo offentlighets- och sekretesslagens 4 kap. avseende allmänna åtgärder för att underlätta sökande efter allmänna handlingar.

Revisionens allmänna handlingar lagras i ett antal olika mappar på ett flertal datorer utan gemensam struktur och utan sökfunktionalitet. Rutiner för versionshantering saknas. Inkommande och utgående mail sparas ej på ett sätt som gör mailen sökbara för enskild. Revisionens allmänna handlingar kan endast med svårighet kan skiljas från andra handlingar och enskilda kan själva inte, på sätt som föreskrivs i OSL, med hjälp av tekniska hjälpmedel ta del av allmänna handlingar. Rutiner för att dokumentera när uppgifter har tillförts revisorernas allmänna handlingar saknas liksom om de har ändrats eller gallrats och vid vilken tidpunkt detta har skett.

Detta beskrivs även i tidigare redogörelser. Ingen förbättring har uppnåtts under 2022. De initiativ som jag tagit för att hanteringen av revisorernas allmänna handlingar ska ske i enlighet med OSL och Arkivlagen har inte hittills lett till önskat resultat.

Revisionens digitalisering

Revisionens digitala stöd är ej ändamålsenligt vilket beskrivs i min redogörelse för 2019. Ingen förbättring har skett under 2020, 2021 och 2022.

Revisorernas förvaltning

Enligt kommunallagen och SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet svarar revisorerna själva för den förvaltning som de har i samband med revisionsuppdraget. Med förvaltning avses frågor som inte är direkt kopplade till granskningen såsom upphandling av sakkunniga, personal-ärenden, budget och redovisning, deltagande i nätverk och utbildning samt andra administrativa frågor. Den del av denna förvaltning som omfattar betalningar och bokföring utförs av KSF på uppdrag av revisionen. Översiktliga ekonomirapporter i Excel-format delges revisorerna men kompletta ekonomirapporter från kommunens ekonomisystem Agresso är ej tillgängliga för revisorerna.

Bokföringen genomförs på ett delvis felaktigt sätt bestående av att revisorernas kostnader bokförs som verksamhetskostnader i kommunen, en del kostnader för sakkunnigt biträde bokförs på ett annat år än det revisionsår de tillhör, revisorernas inventarier redovisas inte på rätt sätt och ingen balansräkning utarbetas.

I enlighet med KL och alla övriga tillämpliga lagar och för att på sätt som föreskrivs i SKL:s God revisionssed i kommunal verksamhet värna mitt oberoende har jag valt att fakturera mitt arvode via min arbetsgivare Klas Hamrin AB. Kommunen har motsatt sig detta förfarande och hävdar att revisorernas arvode ska utbetalas som lön. I den bokföring som kommunens ekonomienhet utför på uppdrag av revisorerna bokförs dock inte arvoden på detta sätt.

Detta agerande bryter mot kommunallagen regelverk, förvaltningslagen och av KF fastställt revisionsreglemente och god redovisningssed.

Kommunen har, i strid mot mitt beslut, via Kivra utbetalat grundarvodena till mitt konto i Handelsbanken. Inga sammanträdesarvoden har utbetalats för mandatperioden.

Sammantaget innebär detta att KSF gör intrång på revisionens rätt att besluta om sin förvaltning på ett sätt som inte är förenligt med kommunens revisionsreglemente, kommunallagen och andra lagar som omnämns ovan.

Kommunikation med medborgare och media

SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet uppmanar revisorerna att ha en innehållsrik, tydlig och aktuell webbplats för att ge medborgarna kunskap och möjlighet till insyn och kontakt.

Förutom de mer formella dokumenten kan information som bidrar till förståelse för och insyn i det kommunala revisionsuppdraget och revisorernas arbete publiceras. Revisorerna saknar egen webbplats som möjliggör detta på ett ändamålsenligt sätt. I granskningsrapporter, missivbrev och nämndernas svar som utrymme publiceras på kommunwebben används en stilistik och struktur som utgör ett hinder för förståelse för invånare med dyslexi, begränsade kunskaper i svenska språket, kognitiv funktionsnedsättning eller begränsad läsförståelse av andra orsaker. Dokumentformaten är inte ändamålsenliga för att läsas på smartphone.

Statistiken över antal besök revisionens webbsidor på kommunwebben visar att ytterst få läst något som revisionen publicerat och hur stor andel av kommunens invånare som tagit del av informationen är oklart.

Det är uppenbart att revisorernas kommunikation med medborgare och media via kommunwebben inte är ändamålsenlig och utgör en brist. Revisorernas budgetmedel och personella resurser har dock varit otillräckliga för att åtgärda denna brist.

Huddinge den 14 april 2023

Klas Hamrin